

Møde om Velfærds kriminalitet

1. december 2025

9.30 Velkomst

v/ Ulrik Wilbek, formand for KL's Socialudvalg

9.35 Åbningstale

v/ Peter Hummelgaard, Justitsminister

9.45 NSK's aktuelle vurdering af omfanget og karakteren af velfærds kriminalitet i Danmark

v/ Bitten Kjærgaard og Dorte Hermansen, Hvidvasksekretariatet under National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)

10.30 Kort pause**10.45 De svenske erfaringer med velfærds kriminalitet – omfang og kompleksitet**

v/ Christina Kiernan, koordinator mod velfærds kriminalitet, Sveriges Kommuner og Regioner (SKR)

11.40 Dialog: Hvad skal der til for at slå ned på kriminelles involvering i socialområdet?

Paneldebat med Karina Lorentzen fra SF, Steffen Larsen fra Liberal Alliance og Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne, modereret af Christian Harsløf, direktør i KL.

12.25 Tak for i dag

v/ Ulrik Wilbek, formand for KL's Socialudvalg

Hvidvasksekretariatet

Danmarks finansielle efterretningsenhed

Om velfærds kriminalitet

Bitten Kjærgaard & Dorte Hermansen
1. december 2025

Hvad vi skal tale om ...

- Kort om Hvidvasksekretariatet og arbejdet med underretninger
- Om velfærds kriminalitet
 - *Tal på udvalgte områder*
 - *Hvad står der i underretningerne?*
 - *Et eksempel*
 - *Indikatorer*
- De kriminelle finder nye veje – vi finder nye samarbejdspartnere
 - *Trusler, sårbarheder og forståelse af risici*

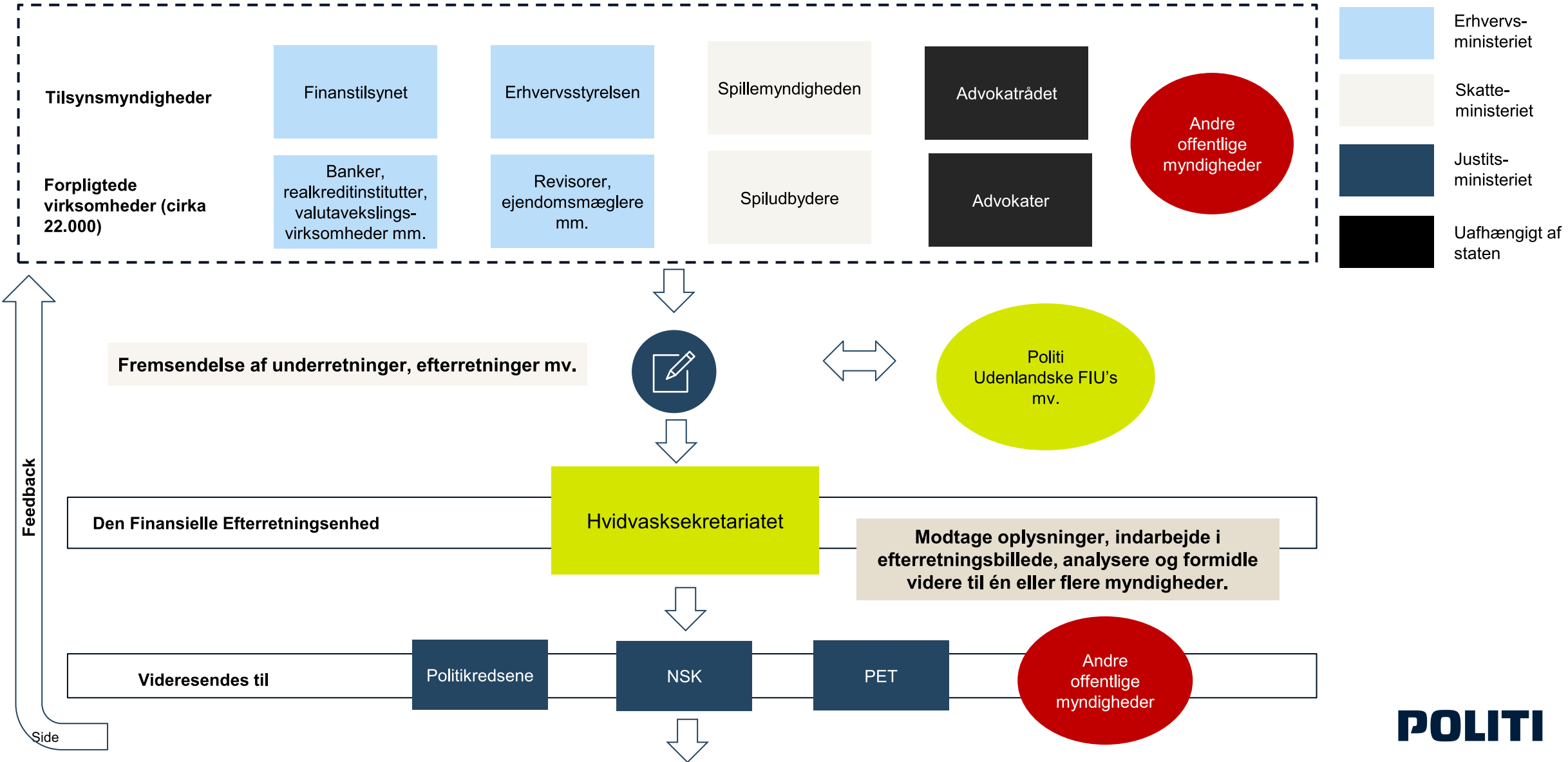
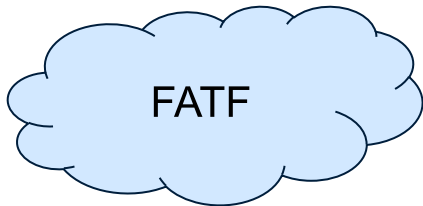

Hvidvasksekretariatet

Hvidvasksekretariatet har en central rolle i at bekæmpe hvidvask

For at opdage, bekæmpe og forebygge hvidvask skal Hvidvasksekretariatet **modtage underretninger fra forpligtede enheder**, og Hvidvasksekretariatet har - som andre finansielle efterretningsenheder i verden - til opgave at **analysere og videregive oplysninger** til relevante myndigheder samt **oplyse relevante aktører om trends og tendenser**.

Det danske hvidvasklandskab – forpligtede enheder

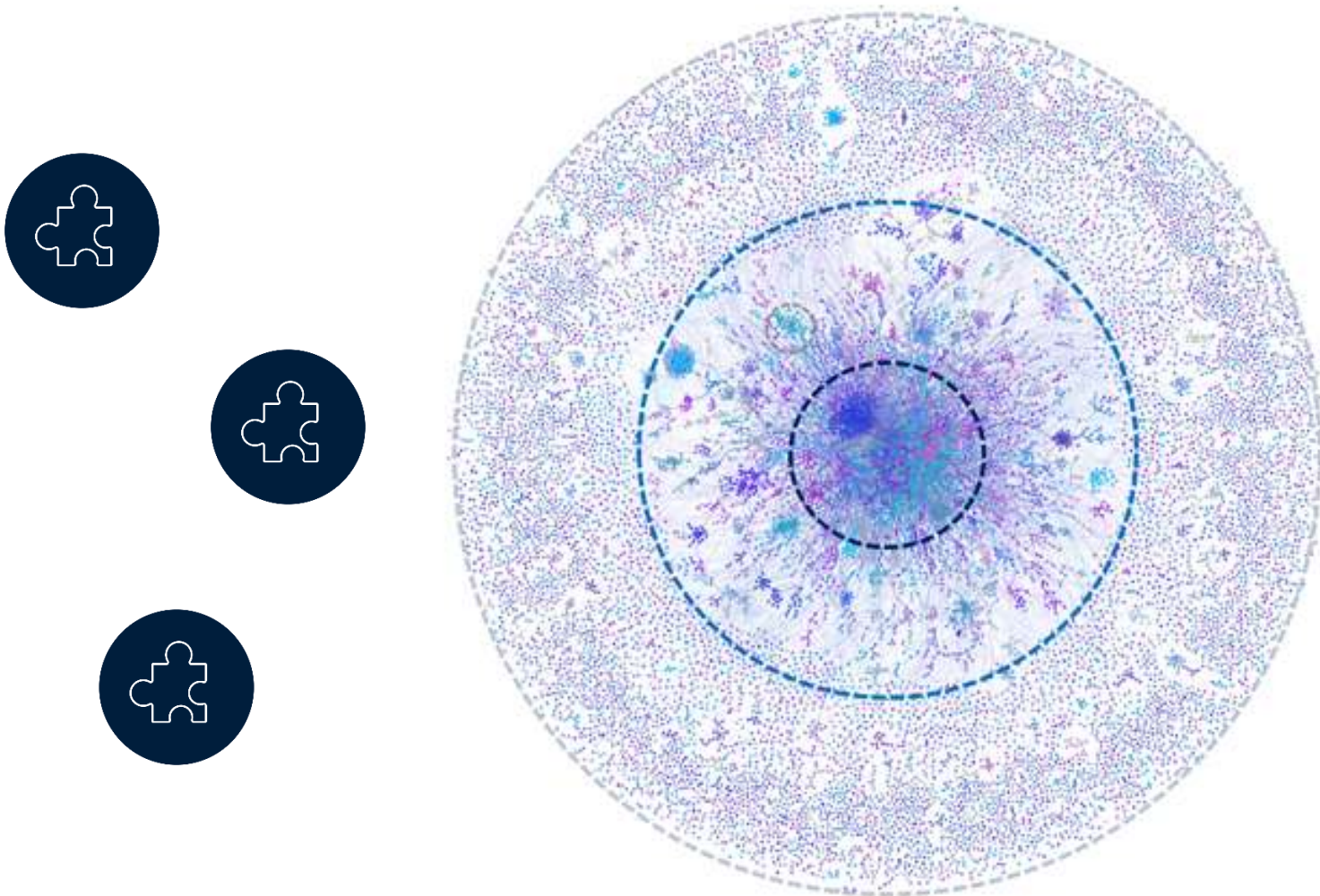

En underretning er ikke en sag

En underretning er en
*mistanke om hvidvask og
terrorfinansiering*, der ikke
kan afkræftes

Efterretningsbilledet

Videregivelser til myndigheder fx politi og SKAT

Videregivelser til andre myndigheder fx socialstyrelsen

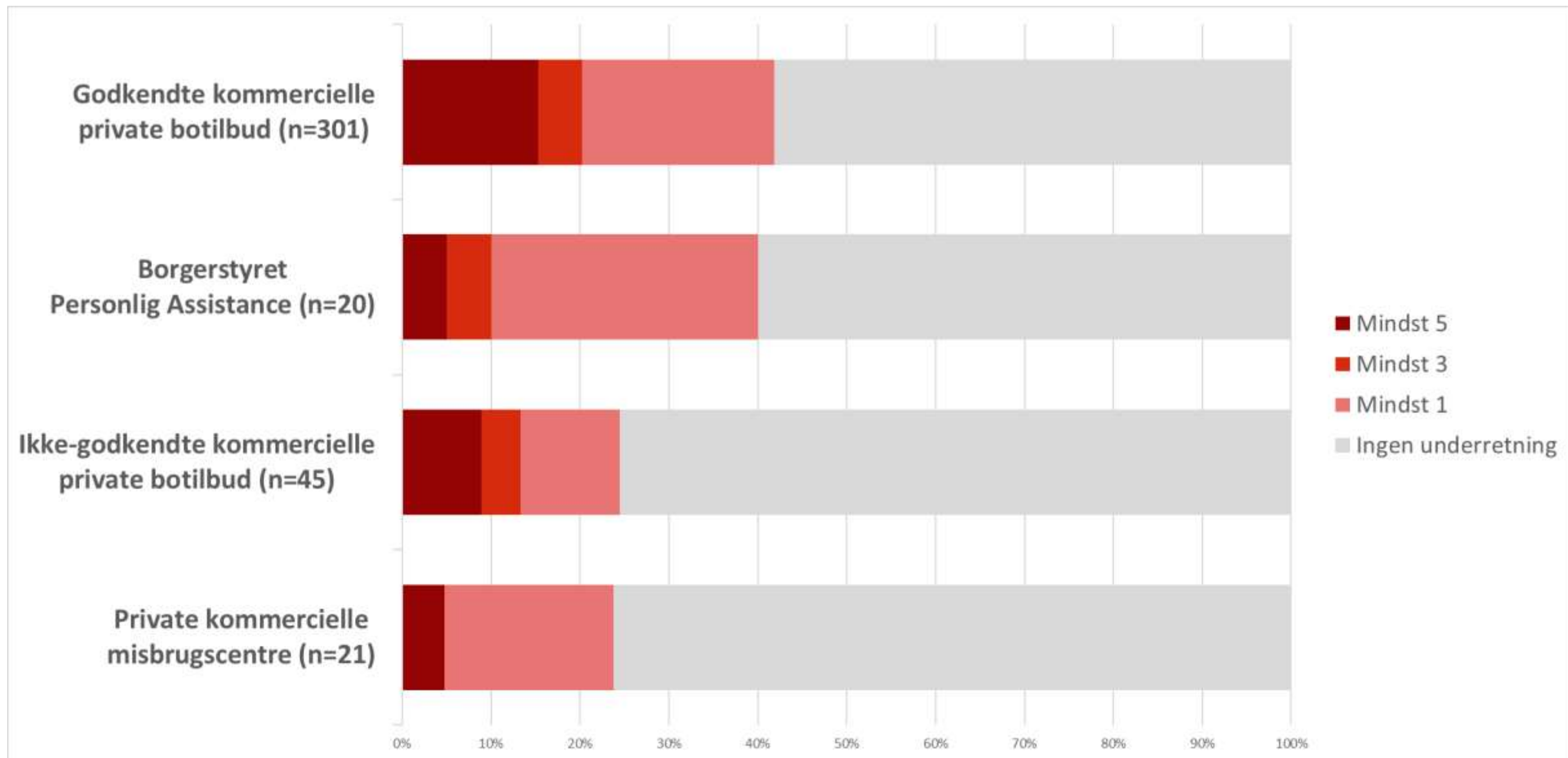

Videregivelser til tilsynsmyndigheder, udenlandske FIU'er mv.

Temarapporter & Risikovurderinger

Antal underretninger på udvalgte områder

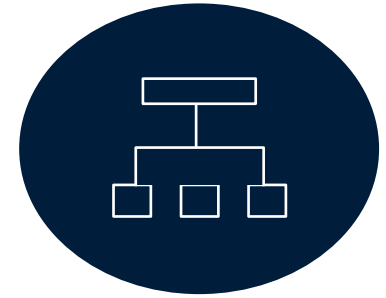
Hvad handler underretningerne om?

- **Uigennemsigtig sammenblanding** af privat- og erhvervsaktivitet.
- Skatteunddragelse
- Mistænkelige **kontanthævninger**.
- Mistænkelige **overførsler til udlandet**.
- Anvendelse af **falske fakturaer** samt hævnings af kontanter, der skaber mistanke om anvendelse af **sort arbejdskraft**.
- Overførsler til kendte **fakturafabriker**.
- Mistanke om bedrageri ved **svindel med budgetter**/Ikke sammenhæng mellem meget store indbetalinger og få udbetalinger.
- Fakturering af **uforholdsmæssige “konsulenttimer”**.
- Bestyrelsesmedlemmer/ejere svindler med kommunale ydelser via **fiktive lønninger**.
- **Stråmandsaktivitet**.
- **Mistænkelige selskabskonstruktioner** og mistænkelig organisering.
- Aktører er del af hvidvasknetværk vedr. opførelse og udlejning af ejendomme.
- Mistænkelig høj husleje og **dyre leasingaftaler** (forretninger med bekendte).
- Drift fra steder, der ikke er sædvanlige for et bosted/krisecenter mv.
- **Forbindelser til kendte kriminelle aktører og rådgivere**.
- Medvirken til **terrorfinansiering**.

Eksempel

Hvilke mistænkelige observationer har der været på tværs af de bosteder, som vi har undersøgt:

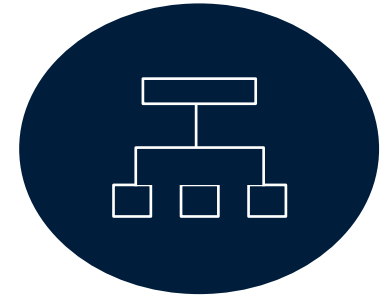

- Manglende ”**Fit & Proper**” på ejere og ledere.
- Bosteder/krisecentre ejes ofte via **holdingselskaber**.
- De ejer ofte andre virksomheder, der leverer eksempelvis **konsulenttydelser** eller beskæftiger sig med ejendomme.
- Der ses overførsler uden forklaringer fra bostedet/krisecentret til andre virksomheder, der ejes af personer med **navnsammenfald** med ejerne (mulig familierelation).
- Der ses overførsler direkte fra bostederne til **ejernes private konti**.
- Der er udgifter fra bostederne/krisecentrenes konti til streaming, køb af **luksusvarer/højværdivarer**, restauranter, kontanthævninger, solcentre, leasing af biler og betalinger i udland.
- **Fiktive** medarbejdere (fører lønnen videre).

Hvilke mistænkelige observationer har der været på tværs af de bosteder, som vi har undersøgt:

- Der er ansatte med **navnesammenfald** (mulig familierelationer)
- Der ses ingen tegn på **daglig forbrug/udgifter** på ejernes private konti.
- Der er overførsler fra bosteder og ejernes konti ud til flere **pengeinstitutter, spilkonti, neobanker og krypto**.
- Der ses ingen betalinger til **Skat**.
- Der laves overførsler til kendte **fakturafabrikker**.
- Der købes **ejendomme** af driftsselskabet, der ikke bruges til driften af bostedet, men som anvendes af ejerne eller deres familie/venner.
- Mange bosteder bruger den samme **revisor**.

Trusler og sårbarheder

Trusler

Trusler fra kriminelle aktører, herunder også organiserede kriminelle aktører.

Fra klassiske risikobrancher til flere nye, herunder også velfærdsområdet.

Staten betaler altid til tiden
... og penge fra staten ser
ikke mistænkelige ud

Sårbarheder

Efterspørgslen overstiger udbuddet.

Midler tilgængelige.

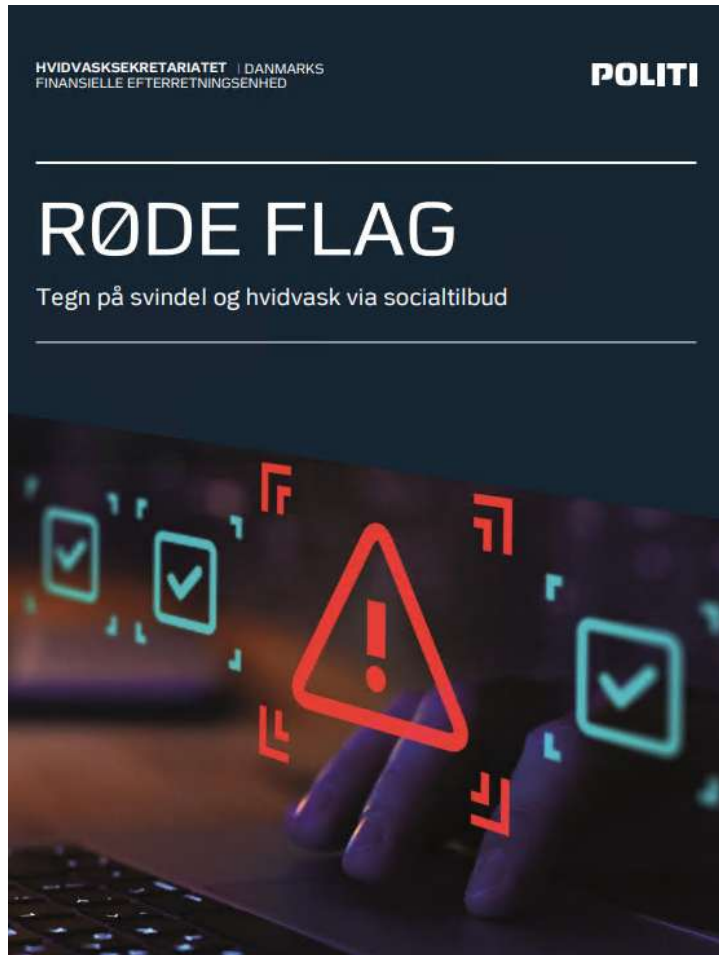
Tillidsbaseret system.

Risikoforståelsen.

Manglende gennemsigthed i
virksomhedsstrukturer.

Kontroller & ansvar (kontroltryk eller
hvad der kigges efter i
kontrollerne/må undersøges).

Røde flag på socialområdet

Eksempler

Strukturelle risikoindikatorer

Ejerskab

- Socialtilbuddets selskabsstruktur er komplekst og ulogisk
- Socialtilbuddets selvanmeldte branchekoder – og relaterede branchekoder er usædvanlige for drift af socialtilbud.
- Socialtilbuddets aktivitet lader ikke til at være egnet til den oplyste adresse.

Ansatte

- Socialtilbuddet har et minimalt antal af arbejdende ansatte, som er inkonsistent med omfanget af aktiviteter.
- Medarbejderne på socialtilbuddet har nære relationer til ledelsen, er familiemedlemmer, eller er forbundet på anden vis fx gennem udlejning af ejendomme.

Rådgivere

- Socialtilbuddet benytter sig hyppigt af revisorskifte, og revisor har ofte bemærkninger til socialtilbuddets regnskab(er).
- Socialtilbuddets revisor har nære relationer til ledelsen, er familiemedlem eller forbundet på anden vis.

Risikoindikatorer i forhold til transaktioner

- De økonomiske transaktioner er inkonsistente med branchen. Fx overførsler til aktiviteter, der ikke stemmer overens med driften eller til aktører, der ikke normalt inddrages i drift af disse tilbud. Det kunne eksempelvis være køb af luksusvarer eller rejser.
- Uforholdsmæssigt høje lønninger til enkelte personer i virksomheden
- Betalinger til udlandet

Kontakt os i
Hvidvasksekretariatet

FIU@politi.dk

Välfärdsbrottslighet

Från fusk till systemhotande brottslighet

Christina Kiernan, samordnare välfärds-
brottslighet, otillåten påverkan och
våldsbejakande extremism

Välfärdsbrottslighet

SKR definition

När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.

Vilka verksamheter kan vara berörda?

Kommuner	Regioner
Ekonomiskt bistånd, bostadsanpassningsbidrag	Vårdval
Anhöriganställning	Hjälpmedel
LSS, särskilt boende, hemtjänst, färdtjänst	Läkemedel
Förskola, hem för vård och boende (HVB), personlig assistans, särskilda boenden	Upphandlad vård
Parkeringstillstånd, föreningsbidrag, bygglov, alkoholtillstånd	Nationella taxan
Hyreskontrakt	Läkarintyg, sjukskrivningsintyg
Markrättigheter	Recept
Bygg- och exploateringsverksamhet	Remisser

Vilka verksamheter kan vara berörda?

Kommuner

Ekonomiskt h

Anhöriga

LSS, sä

Försk
perso

Parker
alkoholt

Hyreskontra

Markrättigheter

Bygg- och exploateringsv

Inom alla områden där det finns
möjlighet att göra en vinst, för
egen del, för ett företag eller en
förening, förekommer det brott och
oegentligheter!

Exempel välfärdsbrottslighet – kommuner

- Föreningsbidrag – ansöker om bidrag för att göra resa med barn, får bidrag men tar betalt från barnen för resan
- Skenseparation – ”skiljer sig”, har små barn och går före i bostadskö, får en till lägenhet, föräldrarna fortsatt vara tillsammans och hyr ut nya lägenheten svart. Får ekonomiskt bistånd för två hushåll
- Utför inte den verksamhet som överenskommits i upphandling – har inte personal, personalen ej utbildad, personalen kommer inte till brukare alt. gör inte det som brukaren behöver
- Hota handläggare för att få ett bygglov/alkoholutskänkningstillstånd o dyl
- HVB drivs av kriminella nätverk
- Vårdar nära anhörig hemma mot sjukvårdens bedömning, får 400 tkr /mån assistansersättning

Exempel välfärdsbrottslighet - regioner

- Upphandling – avtalshantering
- Felförskrivning
- Dubbeldebiteringar av tex besök
- Felaktiga intyg
- Läkarelegitimationer

Vikten av förebyggande arbete

Specialistsektion ekonomiskt bistånd (Malmö), startade januari 2021

Aktualiseringar (inkomna intern/externa tips) 210101 – 250731: 1280 st

Återkrav felaktigt utbetalt bistånd (enligt SoL 9:1): **37 064 711 kr**

Återbetalt bistånd: **6 836 906 kr (18.4 %)**
(- 30 227 805 kr)

Polisens lägesbild kriminell ekonomi

Goda vinstmöjligheter

**100–150
miljarder**

= vinster som delvis investeras i större brottsupplägg

Marknaderna för brottvinster har kraftigt expanderat:

- Narkotikamarknaden har vuxit över tid.
- Digitaliseringen möjliggör stora bedrägerier och utpressning mot privatpersoner och företag. Digitaliseringen + privatiseringar förenklar bedrägerier mot välfärdssystemet.
- Den fria rörligheten har gjort Sverige till en stor marknad för stöldlikor.

Intäktskälla	Miljardvinster
Narkotika (försäljning i första ledet)	1,8-2,8
Bedrägerier	5,8
Stölder	2
Välfärdsbrottslighet	11-27
Kvalificerade välfärdsbrott	13
Momsbedrägerier	4,5
Svarta inkomster	91
Avsiktligt felaktiga välfärdsutbetalningar	8-20

Narkotikamarknaden har traditionellt varit den största intäktskällan, men nu bidrar svart ekonomi och utnyttjande av välfärdssystemen ännu mer till den kriminella ekonomin.

Vinster från välfärdsbrott där organiserad brottslighet står för en mindre del

Polisens lägesbild kriminell ekonomi

Otillåten påverkan - definition

Ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt.

Otillåten påverkan

Brottsliga och icke brottsliga aktiviteter som syftar till att indirekt eller direkt **påverka tjänstepersoner och förtroendevalda**, tex trakasserier, hot, våld.

Korruption

Otillbörligt utnyttjande av den offentliga positionen för att uppnå privata fördelar; en otillbörlig sammanblandning mellan det offentliga uppdraget och privata intressen.
(SKR definition)

Mutor, erbjudanden, gåvor, pengar, rabatter och måltider, men kan också inbegripa nära relationer mellan två personer.

Infiltration

Infiltrering av kommuner, regioner, företag och myndigheter genom placering eller rekrytering av insiders/möjliggörare.

Långsiktig och kostsam metod men värdefull eftersom "insidern" är införstådd i brottsupplägget alternativt kan utnyttjas vid behov.

Att motverka infiltration

Ej systematisk eller slentrianmässig bakgrunds kontroll

- Gedigen rekryteringsprocess
 - Riskbedöm tjänsten
 - Riskbedöm tillgången till information tjänsten innebär
- Googla
- Ta legitimation

Betyg/intyg Kontakta Googla	Referenser Kontakta Googla
--	---

Säkra välfärdssamhället genom förändring

Kontroller
innebär inte
misstro

Gäller alla –
individer,
föreningar,
företag

Politisk vilja vs.
faktiska
förutsättningar

Övrigt stöd SKR erbjuder

Nätverk mot välfärdsbrottslighet

- Regionnätverk
- Kommunnätverk (digitalt, var 6:e vecka)
- Nätverk mot otillåten påverkan

Samarbetsrum – 5 olika, se webb

Nyhetsbrev 3 - 4 gånger om året

Välfärdsbrottslighetsvecka vecka 43 – webinar och fysisk konferens

Webbinarserie

Information på webben -> <https://skr.se/valfardsbrottslighet.7670.html>

Tack för idag!

Christina Kiernan

Sveriges Kommuner och Regioner

Samordnare välfärdsbrottslighet, otillåten påverkan och våldsbejakande extremism

christina.kiernan@skr.se

070-3817849

Hvad skal der til for at slå ned på kriminelles involvering i socialområdet?

Paneldebat med Retsordførere:

Karina Dehnhardt Lorentzen fra SF

Steffen Larsen fra Liberal Alliance

Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne

Tak for i dag

KL